

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni število rač. št. 11.409

Baltiški problem in evropski mir Poljski koridor, Gdansko in Gdinija

Alarmantne vesti londonskih listov o nameravani poljski okupaciji Gdanskega, ki so se naglo razširile tudi po vsem ostalem evropskem tisku, so nas znova opozorile na nevarno stanje na Baltiku. Varšavska in berlinska vlada sta sicer hoteli zanikati vsako resničnost kakršne koli akcije proti gdanski suverenosti, in njunemu demantiju moramo vsaj trenutno verjeti. — dejstva, da tam gori ob izlivu Visle ni vse v najlepšem redu, pa ne moreta spreminiti. Med problemi, ki jih je ustvaril izid svetovne vojne, je baltiški, ki združuje spor radi koridorja, gdanske samostojnosti in raznih drugih poljsko-nemških zadev, gotovo eden izmed najbolj perečih. V njem so skrite vse nevarnosti velikih novih konfliktov in morda tudi krvavih vojnih spopadov.

Nekdanja velika Poljska, katero so potem tri bivše cesarske vlade, nemška, avstrijska in ruska razdelile med seboj, je zavzemala na Baltiku položaj velesile. Poljski živelj je naseljeval več ali manj kompaktno skoraj vse ozemlje med Stolpom in Njemenom, le Vzhodno Prusijo je nemški viteški red precej potujčil. Ko pa je stara Poljska razpadla in je omejeno ozemlje pripadlo Nemčiji, odnosno Prusiji, se je pričelo ono znano pomenčevanje Poljakov, ki skoraj ni imelo primere v tedanjem svetu. Nemci se niso posluževali samo političnih in kulturnih, ampak tudi gospodarskih sredstev ter nasilstev. Razlaščali so poljsko posest in naseljevali v poljskih pokrajinah svoje protestantske rojake. Potujočevalno delo so Prusi hoteli dovršiti še pred eventualno obnovitvijo svobodne Poljske ter postaviti svet pred dovršeno dejstvo. Popolnoma niso uspeli, ponekod je ostal poljski živelj kompakten in v veliki večini, obrežno ozemlje ter ozemlje Vzhodne Prusije je pa bilo za Poljsko skoraj izgubljeno. Dohod do morja je bil zaprt, v Vzhodni Prusiji so ostali večinoma le še razredčeni Mazurji.

Po svetovni vojni je obnovljena Poljska, poleg velesil največja evropska država, upravičeno zahtevala, da se ji vrne vse ono ozemlje, ki so si ga Nemci prisvojili ob delitvi, ne glede na to, ali so tam ostali še zavedni Poljaki ali pa so že potujčenci med nemškimi kolonisti. Zmagala ni s to zahtevo. Pridobila je le nekatere pokrajine, druge si je pridružila kljub neugodnemu plebiscitu, manjkalo pa ji je še vedno izhod na morje. Le z velikimi napori si je priborila

takozvani »koridor«, t. i. ozemlje med sedanjim nemškim Pomorjanskim in Vislo, dočim je veliko pristaniško mesto Gdansko (Danzing) z okolico postalo svoboden teritorij pod protektoratom Društva narodov. Poljska je dobila v njem velike ugodnosti glede carin, trgovine in prometa, obenem pa ga zastopa tudi napram zunanjemu svetu. S tem pa je bila razbita kontinuiteta nemškega državnega ozemlja. Vzhodna Prusija je bila odcepljena od ostale Nemčije; zvezo po kopnem ima samo preko Poljske, odnosno poljskega koridorja. Nemčija je to ureditev sicer priznala, toda z izrecno opombo, da samo zato, ker je bila prisiljena. Že to ustvarja ob Baltiku stalno politično negotovost ter napetost med Nemčijo in Poljsko. Drugo napetost ustvarja vprašanje Gdanskega.

Poljska je že kmalu po osvobojenju pričela graditi na svoji baltiški obali, torej ob obali koridorja, novo pomorsko-trgovsko in vojno luko Gdinijo, ki se je iz prejšnje neznane ribiške vasi že doslej razvila v lepo moderno pristaniško mesto z okoli 50.000 prebivalci. S tem se je del poljskega prometa odvrnil od Gdanskega, kar so gdanski in rajhovski Nemci že čisto izrabili za intervencije pri Društvu narodov, posebno še, ker so našli potuho pri gdanskem guvernerju Društva narodov, italijanskem grofu Graveni, ki Poljakom ni posebno naklonjen. Poljska se je proti nemškim akcijam uspešno branila in dokazala, da ni Gdansko zaradi Gdinije nič oškodovano, ker se poljski promet tudi v Gdanskem od leta do leta veča. Postrilo pa se je razmerje med Poljsko in Gdanskem še prav posebno po zadnjih volitvah, pri katerih so hitlerjevci porazili socialne demokrate in centrum ter se polastili sedata in vlade. Najnovejši konflikt pa je povzročila te dni premestitev generalnega štaba v Nemčiji razpuščene Hitlerjeve vojske v Gdansko, in kakor se zdi, je bil prav iz tega štaba odposlan v svet tudi nedavni alarm o dozdnevni nevarnosti poljske okupacije, dasi je verjetno, da se tudi neodgovorni poljski nacionalisti ukvarjajo z enakimi načrti kakor hitlerjevci: uničiti gdansko samostojnost. Vsak tak prevrat, naj bi ga izvedli Poljaki ali Nemci, bi pa pomenil pričetek nevarnega poljsko-nemškega konflikta. Baltički problem je torej stalna nevarnost za mir, in njegova rešitev bo nelzerno težka, pa naj pride sedaj ali pozneje.

Grof Bethlen za Tardieujev načrt

Če Tardieujev načrt propade, ostane samo še trojni sporazum Madžarske, Avstrije in Italije

BUDIMPEŠTA, 6. maja. V parlamentu je imel včeraj bivši ministrski predsednik grof Bethlen velik govor, v katerem je med drugim dejal: »Zaščitne odredbe za poljske pridelke sosednih držav so silno oškodovale medsebojno trgovanje in še bolj povečale poljedelsko krizo. Izid iz tega stanja je zato samo v ureditvi trgovinskih odnosov na novi podlagi. Pomen Tardieujevega načrta je v tem, da je postavil na dnevni red razpravo o gospodarskih vprašanjih Podunavja, ki se morajo temeljito razčistiti in rešiti, in sicer na preferenčni način. Posebno važno je, da je finančno obnovo srednje Evrope zvezal z ekonomsko obnovitvijo. Pogrešno pa zahteva, naj se s preferenčnim sistemom zveže

samo pet držav. Madžarski so namreč prav tako nujno potrebna tudi italijanska, nemška, švicarska, poljska in francoska tržišča. Zato prošim vlado, naj pri pogajanjih za rešitev podunavskega vprašanja budno pazi na svobodo ekonomske akcije z vsemi državami. Če Tardieujev načrt propade, nam ne bo ostalo nič drugega več, kakor da sklenemo Madžarska, Avstrija in Italija trojni sporazum.

Ob koncu svojega govora je grof Bethlen zahteval čimskorajšnjo regulacijo madžarskih dolgov v tujini. Omenja joč inflacijo l. 1925, je dejal, da mora Madžarska izvršiti valorizacijo plačevanja dolgov, in sicer v soglasju s plačilno sposobnostjo.

Ustanovitev vsedržavne politične stranke

Proglas ministrov, senatorjev, poslancev, namestnikov in kandidatov

Glavno tajništvo JRKD je izdalo prebivalstvu Jugoslavije velik proglas, katerega so podpisali ministri, poslanci, senatorji, namestniki in bivši kandidati, v katerem poziva vse volilce, da se pridružijo novemu pokretu. Da se bo mogla jugoslovanska politika uspešno izvajati s polnim in stalnim sodelovanjem ljudstva, da bo vlada v neprestanem stiku s prebivalstvom države in da se bodo poslanci lahko naslanjali na zbrano politično moč naroda, pravi proglas, je potrebno, da se organizira močna politična stranka na načelu državnega in narodnega edinstva. Poslanci in senatorji so se zato odločili ustanoviti novo stranko, v katero naj vstopijo vsi, ki so navdahnjeni z načeli novega političnega reda, in sicer brez ozira na svojo dosedanje plemensko, versko ali strankarsko pripadnost. Da se definitivno določi ime in program nove stranke, bodo podpisani v kratkem sklicali prvi državni kongres.

Vladna kriza v Avstriji

Vlada dr. Burescha podala ostavko — Vznenmirjenje v vrstah socialnih demokratov

DUNAJ, 6. maja. Avstrijska zvezna vlada je odstopila. Danes ob 10. uri dopoldne je krščansko-socialni poslanski klub prvi sklenil zahtevati demisijo vlade dr. Burescha, kmalu nato pa se je sestel tudi ministrski svet, ki je zahtevo kluba odobril. Zvezni kancelar dr. Buresch se je takoj po seji podal k predsedniku republike Miklasu ter mu formalno izročil sklep o ostavki. Predsednik je že poklical k sebi voditelje strank, da se z njimi posvetuje o rešitvi krize. Kdo bo Bureschev naslednik, trenutno še ni znano; v kombinaciji so tri imena: Buresch, štajerski deželni glavar dr. Rintelen in poljedelski minister dr. Dollfuss. Poslednja dva sta zagovornika desničarskega kurza, katerega bi uvedla nova vlada s pomočjo Heimwehra.

DUNAJ, 6. maja. Socialni demokrati so zaradi razvoja vladne krize in političnih dogodkov sploh skrajno vznemirjeni. Odločno vztrajajo pri svojem sklepu, da se parlament razpusti in so zato proti vsakemu kompromisu z dr. Bureschem, dasi jim je ponudil celo vstop v vlado. Socialni demokrati so namreč bili prepričani, da bodo razpisane nove volitve, pri katerih bi okrepili svoje pozicije, sprememba taktike Heimwehra pa jih je popolnoma izločila, tako da so sedaj sami v boju proti skupni meščanski fronti.

Likvidacija šanghajskega spora

Včeraj je bilo v Šanghaju definitivno podpisano premirje med Japonsko in Kitajsko — Japonci se umaknejo v konce-sije — Odpeklic brodovja

LONDON, 6. maja. Včeraj je bila v Šanghaju podpisana pogodba o premirju med Japonsko in Kitajsko. Pogodbo sta podpisala tudi poslanika Velike Britanije in Francije. Glavni kitajski delegat Kuó Tajči jo je podpisal v postelji, ker leži zaradi poškodb, ki jih je dobil pred nekaj dnevi, ko so ga napadli in pretepli kitajski visokofolci.

SANGHAJ, 6. maja. Včeraj je bil tu podpisan angleški tekst sporazuma med Japonci in Kitajci o popolnem ukinitvenju vseh sovražnosti. Velikobritanski poslanik sir Miles Lampson je zbral v velikobritanskem konzulatu vse poslanike nevtralnih držav, za Kitajsko je prišel tla general U ang Kiang, za Japonsko pa Ta šito in Šimoda. Iz konzulata so odšli državniki v bolnišnico, kjer so pogodbo podpisali tudi poslanik Šimoda, general Uje da in kitajski minister Kuó Tajči.

LONDON, 6. maja. V spodnji zbor-

nici je obrazložil danes zunanji minister sir John Simon glavne določbe japonsko-kitajskega sporazuma. Japonska se je obvezala umakniti svoje čete v šanghajske mednarodne koncesije ter v železniški distrikt pri Hongkevu. Izvršitev odredb sporazuma bo nadzorovala posebna komisija, v kateri bodo tudi zastopniki nevtralnih velesil. Poleg drugega bo morala komisija skrbeti tudi za to, da bodo japonske čete v izpraznjenem ozemlju nadomestili zanesljivi kitajski stražniki. Vsi sklepi komisije morajo biti soglasni.

TOKIO, 6. maja. Ker je s Kitajsko dosežen sporazum radi Šanghaja, je mor nariški minister odrediti, da se vrnejo domov vse japonske vojne ladje, razen tistih, ki so določene za zaščito japonske koncesije, v normalnih razmerah. Sedaj je pred Šanghajem okoli 100 japonskih pomorskih edinic, med njimi 8 križark, 3 avionske matične ladje in 26 rušilcev.

POTNIŠKI PROMET Z AVSTRIJO IN MADŽARSKO.

BEOGRAD, 6. maja. Po odredbi prometnega ministra je od včeraj ustavljen direktni potniški promet med našo državo ter Avstrijo in Madžarsko. Potniki bodo morali na obmejnih postajah prestopati. Direktno odpošiljanje prtljage pa ostane še nadalje v veljavi.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opol-dne): Spremenljivo.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz Josefova« vode, ki je zlasti pripravna za nežno rast ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Kupuite kolke „Protituberkulozne lige“

*Sovražiti — je izmed vseh naj-
ostudnejša muka.*

La Chaussee.

Cvetje na vrtu spakedranščine

še vedno bujno poganja, ali pa še bujneje. Menda ker je pomlad. Pa smo že enkrat rekli o tem cvetju, da je kakor plevel. Bolj ga trebiš, bolj se košati. Smo že dosti trebili, in vsa zavedna slovenska javnost nam pri tem pomaga, a ne hasne dosti. Le oglej se, bratec, spet desno, levo, če hodiš po mestu, ali pa če stopiš v kak lokal, pa te bo lopnilo zdaj tu zdaj tam: »Bela kava s šlagom...« (Da, prav šlag te mora zadeti pri tej beli kavi!)... ali pa: »Danes ocvrti Hecht«. (Ubogi heht, bi dejala slovenska ščuka!)... Ali pa, kaj pravite k tej-le okrožnici, ki nam je zadnjič prišla v roke: »...načelstvo opozarja vse člane na Novi Obrtni zakon, kateri predpiše... kateri tega ne stari, se mu Obrtna pravica črta. Vsem članom se istavi novi Obrtni list brez plačila...« Možu, ki je to napisal, bi bilo potrebno tisto »gladčano perilo v nedoseženi izpeljavi« (kakor blešči na neki reklam), ker bi mu človek, ki to bere, najrajši treščil tintnik v glavo. »Die Schrift als Spiegel der Persönlichkeit«, se je glasil letak, ki je nedavno ležal na mizah neke mariborske kavarne in je imel na hrbtu to-le opozorilo slovenskim gostom: »mismo Anglosachse in govorimo samo Englesko & nemško...« Bravo, bravissimo! Anglosachse se je potrudil, da bi povedal Slovincem, da govori samo englesko & nemško, tisti Mariborčan, ki mu je to sestavil, pa se ni toliko potrudil, da bi bilo to natisnjeno vsaj v pravilni slovenščini, in ne biamiral njega in Anglosachsa in tiste kavarne! Ah, da ta naš Maribor, ta naš preljubi slovenski Meran!

Iz mestnega sveta.

Mestni svet bo imel svojo prihodnjo redno sejo v torek 10. t. m. ob običajni uri v mestni posvetovalnici.

Občinska seja.

III. redna seja občinskega sveta bo v četrtek 19. t. m. ob 18. uri v mestni posvetovalnici.

Službeni list

dravske banovine objavlja v letošnji 35. številki uredbo o določitvi vrednosti stanovanj državnih uslužbencev, odredbo, s katero se določa povprečna taksa za mlino za mesec maj in junij, nadalje pravilnik o delu pomožnega osebja v socialni in zdravstveni službi, navodilo za izvršitev § 14. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, izpremembe in dopolnitve v pravilniku o točilni pravici, popravke iz finančnega zakona za leto 1932—33, popravek zakona o obratih in objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin.

Iz šolske službe.

V višjo položajno skupino so napredovali učitelji in učiteljice: Vlasta Dojčinovič-Tomažičeva v Mariboru, Alojzij Kocbek, učitelj na meščanski šoli v Slovenski Bistrici, Friderika Klethoferjeva pri Sv. Bolfenku v Slov. gor., Štefka Medičeva pri Mariji v Puščavi, Dragotina Čončeva v Jarenini, Ivanka Vidmarjeva v Vuzenici, Štefka Prešernova v Beltincih in Josipina Duhova na Sladkem vrhu.

Poroke.

Te dni so se poročili v Mariboru: g. Karl Verglez, mesar, z gđc. Terezijo Finguštovo, hčerko posestnika; g. Ludvik Knuplež, slaščičar, z gđc. Marico Šučevo in g. dr. Branko Lukman z gđc. Marijo Levičarjevo. Bilo srečno!

Otvoritev strelske sezone.

Zvezna strelska družina v Mariboru sporoča svojemu članstvu, da bo v nedeljo 8. t. m. otvorila svojo letno strelsko sezono. Zbirališče članstva na Trgu svobode ob 9. uri dopoldne, odkoder bo odkorakala povorka z vojaško godbo na čelu na garnizijsko strelšče v Radvanje. Udeležba za članstvo obvezna. Slovensko lovsko društvo in vsi prijatelji tega sporta so najvljudneje vabljani.

Manifestacija

češkoslovaško-jugoslovanskega bratstva

Večer JČ-lige na čast Jana Strakatega

Med tistimi Čehi, ki vzdržujejo že desetletja najtesnejše stike s Slovenci in ostalimi Jugoslovanci, je urednik praških »Narodnih listov« g. Jan Strakaty najmarkantnejša osebnost in najagilnejši delavec. Njegovo zaslužno delo sega daleč nazaj v predvojno dobo, zato so ga tudi vse Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Sloveniji izvolile za častnega člana, v sredo zvečer pa mu je naša mariborska liga priredila v restavraciji hotela »Orel« skromen, zato pa zares iskren pozdravni večer. Zbrali so se okoli njega agilni voditelji JČL, Češkega kluba, kulturni delavci in časnikarji, med njimi tudi narodni poslanec dr. Ljudevit Pivko, mestni župan g. dr. Franjo Lipold, minister v p. g. dr. Vekoslav Kukovec in drugi.

Večer je otvoril predsednik JČL g. dr. Avg. Reisman, ki je v izčrpnem govoru orisal dosedanje delo Jana Strakatega za češko-slovensko in češkoslovaško-jugoslovansko zблиžanje ter medsebojno spoznavanje, nato pa mu poklonil lep album s slikami Maribora in okolice ter elegantno vezani »Vodič po Mariboru«. V imenu občine in nekdanjih praških visokošolcev je pozdravil gosta

mestni župan g. dr. Lipold, ki se je spomnil zlasti tistih predvojnih časov, ko se je v Pragi oblikovala nova slovenska napredna generacija, kateri je bil Strakaty mentor in zaščitnik. G. dr. Vekoslav Kukovec je poudaril potrebo slovanske vzajemnosti in omenil dosedanje delo ter uspehe. G. Radivoj Rehar je spregovoril v imenu Mariborskega novinarskega kluba in uredništva »Večernika« ter omenil neprestane plodnosne stike med češkim in slovenskim tiskom, ki naj ostanejo tudi v bodoče tesni in trdni. G. ravnatelj Knop je pa zaključil vrsto govornikov s pozdravom v imenu Češkega kluba v Mariboru. Za pozdrave se je zahvalil g. Strakaty z željo, da bi tudi mladina delovala tako, kakor so delovale dosedanje generacije na Češkoslovaškem in v Jugoslaviji.

Po pozdravih in napitnicah se je razvila živahna zabava, pri kateri so se izmenjale mnoge dobre misli o še večji poglobitvi medsebojnega češko-slovenskega delovanja za bodoči politični, kulturni in gospodarski razvoj. G. Jan Strakaty je včeraj dopoldne obiskal še nekatere svoje mariborske prijatelje, nato se je pa odpeljal v Ljubljano.

Ljudska univerza v Mariboru.

Drevi ob 8. uri bo velezanimivo predavanje z mnogimi skloptičnimi slikami o Wegenerjevi ekspediciji v Grönlandijo. Predava dr. Holzapfel, meteorolog z Dunaja, ki se je udeležil te tragične ekspedicije.

Delavski prosvetni večer.

Jutri v soboto ob 20. uri bo v veliki dvorani »Uniona« v Mariboru »Delavski prosvetni večer«, na katerem bodo sodelovala kulturna društva: »Svoboda«, »Frohsinn«, »Grafika« (pevski in glasbeni odsek), Pevski in tamburaški odsek pekovskih delavcev, železničarska godba, »Detoljub« in delavsko kolesarsko društvo. Razen tega bo sodeloval v Mariboru dobro znani solist g. Faganelli, ki zapoje Devov »Vzdih« in Mokranjčev »Marijano«. Govoreči in gibalni zbor dramatičnega odseka »Svobode« bo izvajal Župančičeve »Željarje«. Ta delavski prosvetni večer je prvi te vrste v Mariboru in bo tudi radi pestrega programa zelo zanimiv.

Opozorilo privalnim in trgovskim nameščencem.

Drevi ob 20. uri bo v dvorani Delavske zbornice, Sodna ulica 9, nadaljeval g. dr. Reisman svoje predavanje o določbah novega obrtnega zakona za privalne in trgovske nameščence.

Starešinsko društvo »Triglav«.

bo imelo svoj redni letni občni zbor v nedeljo 8. t. m. ob 10. uri v Celjskem domu v Celju. Vabimo vse članstvo na obilno udeležbo! — Odbor.

Obvestilo.

Nameravana vrtna veselica dne 8. maja t. l. v gostilni ge. K. Welle se preklicje na nedoločen čas. Že prodane vstopnice se bodo svojčas pri blagajni zamenjale. Odbor Rdečega križa v Košakih pri Mariboru.

Nezgode.

Včeraj popoldne se je peljal 16letni kleparski vajenec Henrik Klep iz Maribora proti Košakom na enovpreznem vozu. V bližini opekarne se je pa konj poplašil od nekega avtomobila in zdiral s tako silo dalje, da ga Klep ni mogel ustaviti. Padel je z voza in se hudo poobil po levi nogi. — Pri nalaganju vina je padel včeraj v Radvanju sod na no-go 51letnemu hlapcu Ludviku Handlu in mu zmečkal levo stopalo. Oba ponesrečenca sta morala v bolnišnico.

Zadnje sobno streljanje.

Podružnica Maribor Slov. lovskega društva ima drevi ob 20. uri v gostilni »Pri belem zajcu« v Melju svoje zadnje letošnje sobno streljanje, ki obeta postati zelo zanimivo, ker se bo topot določil vrstni red najboljših strelcev.

Slovensko lovsko društvo — podružnica Maribor

sporoča z ozirom na številna zadevna vprašanja, da so za enkrat še vedno veljavni lovopusti po uredbi banske uprave Dravske banovine od 31. julija 1931, št. 95, in da še niso merodajni lovopusti po »Zakonu o lovu« od 6. decembra 1931, oziroma 15. januarja 1932, št. 11/III-29. Zakon o lovu je okvirni zakon, ki po § 113. dobi obvezno moč šele z zakonodavno banovinsko uredbo. Radi tega je n. pr. dovoljen pri nas odstrel srnjaka šele s 1. junijem in ne že s 1. majnikom.

»Sveta vojska« poroma na Trsat.

V soboto 28. t. m. bo vozil iz Maribora ob priliki romanja na Trsat, ki ga tudi letos priredi »Sveta vojska«, poseben vlak. Izkaznice za polovično vožnjo po železnici in brezplačno vožnjo po morju stanejo 40 Din in se dobijo pri izletnem odseku »Svete vojske« v Ljubljani na Dunajski cesti št. 17. Kdor želi romati na Trsat, se še lahko prijavi. Poslati pa mora na omenjeni naslov 40 Din za izkaznico.

Zločin pri Sv. Tomažu v Slov. gor.

SORODNIKI SO ZADAVILI STARKO, DA BI SE POLASTILI NJENEGA IMETJA.

Na Pavlovskem vrhu pri Sv. Tomažu v Slov. gor. je vest, da bo 67letna prevžitkarica Ana Tomažičeva, katero so našli 27. aprila zjutraj v njeni sobici mrtvo, pred pogrebom obducirana, močno razburila vso sososko. Pred pogrebom je bil namreč izvedel okrajni sodnik v Ormožu za neke govorice, na podlagi katerih je odredil sodniško obdukcijo trupla. In res je komisija ugotovila, da stara ženica ni umrla naravne smrti, ampak je bila zadavljena.

Ko so 27. prila zjutraj našli Tomažičevo mrtvo v njeni sobi, so bili njeni sorodniki in sosedje mnenja, da se je uboga starka zadušila od dima, ki je uhaljal iz zakurjene peči. To mnenje je potrdila še okolnost, da so našli v sobi mrtvega tudi starkinega psa.

Orožniki od Sv. Tomaža pa so kmalu ugotovili, da je imela pokojna starka hude sovražnike, ki so ji stregli po življenju. Uvedli so vestno preiskavo in kmalu tudi izsledili zločince, ki so Tomažičevo spravili na oni svet, da bi se tako polastili njenega posestva. Orožniki so aretirali daljnega sorodnika Tomažičeve, nekega Mihaela Ivanuša in njegovo ženo Ljudmilo ter posestnika Jakoba Bozmana in viničarko Alojzijo Spešičevo, ker sta ta dva baje pomagala pri umoru Tomažičeve. Vsi štirje aretiranci so bili včeraj dopoldne pripeljani v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča. Državno pravdnštvo pa je uvedlo ponovno preiskavo in bo po dosedanjih ugotovitvah najbrže v zvezi s tem umorom še neka peta oseba.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Petek, 6. maja. Zaprto.
Sobota, 7. maja ob 20. uri »Spreobrnitev Ferdinanda Pištore«. Ab. A. Premijera.

Nedelja, 8. maja ob 15. uri »Dve Marički«. Prireditelj ženskega društva. — Ob 20. uri »Spreobrnitev Ferdinanda Pištore«. Ab. D.

Iz gledališča. Jutri v soboto premijera, — zadnja v tej sezoni: komedija češkega dramatika Fr. Langerja »Spreobrnitev Ferdinanda Pištore«. Režira J. Kovič, nastopijo dame: Zakrajškova, Savinova, Kraljeva, Starčeva, Založnikova in gg. J. Kovič, P. Kovič, Furijan, Tovornik in Gorinšek. Nekaj novih dekoracij je naslikal g. Ussar.

Aljažev klub

bo imel v ponedeljek 9. t. m. ob 20. uri v Aljaževi sobi pri »Orlu« svoj letošnji občni zbor.

*

Z Dravskega polja

Nova grobova. V Sp. Hočah je po dolgotrajni mučni boleznini preminula prevžitkarica ga. Marija Rečnik v starosti 70 let. (Pokojnica je bila dobra mati, skrbna gospodinja in revežem velika dobrotnica. Na zadnji poti jo je spremljala vsa sososka, domača požarna bramba, kateri je bila pokojnica podporni član, pevski zbor pa ji je zapel na grobu gnilivo žalostinko. Naj bo vrli slovenski majki ohranjen blag spomin! — Na Dobrovcih v občini Skoke pa je kruta smrt ugrabila 9letno Roziko Peskovo. Mila deklica je imela lep pogreb; vsa šolska deca z učitelstvom je spremljala malo belo krsto in zapela dragi tovarišici v zadnje slovo. Naj bo dobri Roziki lahka zemlja, žalujoči rodbini naše iskreno sožalje!

Ukradena kolesa. Tam v okolici Cirkovc je menda nekaka zbiralnica in »tranzitna« predaja koles, pokradenih v Mariboru in okolici. Minuli mesec je orožništvo iz Cirkovc, ki je sploh zelo agilno, zaplenilo 13 takih koles, katerih lastniki so se večinoma že oglasili in jih veseli odpeljali. Spoznali so pa svoja kolesa le s težavo, ker so posamezni deli medsebojno zamenjani, številke pa stolčene, kar dokazuje, da je družba kolesarskih tatov dobro organizirana.

S policije.

Zadnje dni se množijo na tukajšnji policiji prijave zoper brezobzirne kolesarje, ki se podijo na svojih kolesih po raznih pešpotih in drevoredih, da pasantje niso nikoli varni pred njimi. Radi tega ponovno opozarja policija, da bo občutno kaznovala vsakega kolesarja, kateri ne bo upošteval cestno-polijskega reda.

Enako opozarja policija vse vozače, da je iz prometnih oziroma prepovedana vožnja po Vetrinjski ulici od Glavnega trga v smeri proti Grajskemu trgu. Vsa vozila brez izjeme, vozeča v tej smeri, morajo uporabljati Tattenbachovo ulico in Kopališko ulico ter vse sporedne ulice nižje dol od Kopališke ulice.

V policijskih bukvah imajo zabeleženo eno aretacijo, 14 prijav in 6 poročil. Aretriran je bil neki Ivan P. zaradi javnega nasilstva in potepuštva. — Ga. Ivanka Lahova, trgovka na Glavnem trgu, pa je prijavila, da ji je nekdo odnesel iz izložbene omarice v izložbeni veži več volnenih jopic v vrednosti 225 dinarjev.

»Katero ženske so po vaši sodbi najzvestejše, gospod doktor: plavalaske ali črnolaskе?«
»Sivolaskе. milostiyale«

Haydnova proslava

Dva večera v „UNIONU“

Dostojanstveno se je oddolžil kulturni Maribor vekovitemu geniju Haydnu ob dvestoletnici njegovega rojstva.

Stoletja ginejo, usoda vsega umrljivega dviga in potaplja narode in vladarje. Vsak utrip srca nas goni k smrti in življenje bi bilo brezupno izkrvavenje, ako bi nam ne svetila na tej bežni zemeljski poti luč umetnosti, ako bi nas ne oplajala in bogatila luč večne lepote. Taka je bila umetnost Haydnova. V njej se prelivajo vedri tokovi narodnih čustvovalanj z visokimi strmilenji klasične oblikovalnosti v enoviti izraz stvariteljske sile: božanstveno darilo, povedati, kar je občutil.

Na dveh večerih nam je žarela opojna glasba Haydnova: prvi je bil posvečen instrumentalnim delom, drugi pa nam je pričaral večnolepo Stvarjenje.

Z mladeniško kipečim ognjem je odigrala četvorica gojencev Glasbene Matice, gg. P. Škofič, A. Bibianko, J. Kenc in A. Repovž, godalni kvartet G-mol, op. 74, št. 3. Prepričala nas je, da se ume posvetiti težki nalogi; jasno so vzevetele muzikalne zamisli. Male nevspečnosti ne štejejo.

Mojstrsko je odigrala gđ. Anica Pečnikova klavirski koncert v D-duru, op. 21, ob spremljevanju kar vzorno discipliniranega orkestra, ki ga je dovršeno vodil g. ravnatelj Hladek-Bohinjski. V zanositem poletu je zamogel združiti vse izvajajoče v enovito glasbeno telo in doseči prekrasen učinek.

Višek večera pa je dosegla slovita XI. simfonija. Redkokdaj smo imeli priliko, da bi bili slišali kako glasbeno delo v taki jasnosti, vseskozi premišljeni in utemeljeni obliki. Tu se je pokazal g. ravnatelj Hladek-Bohinjski res pravega mojstra. V blestečem blaglasju so se prelivali Haydnove melodije v čudoviti skladnosti. Voljno in prožno je dirigent sledil orkestralni ustroju, ki so ga sestavljali vneta ljubitelji glasbe (odličniki naše družbe), gojenci Glasbene Matice in gg. muziki vojne glasbe 45. pp.

Reči moramo, da nas je ta večer Haydnove glasbe očaral. Posebno pa moramo pohvaliti naš glasbeni naraščaj, ki je v požrtvovalni vnemi doprinesel bogate dokaze znanja in sposobnosti ter požrtvovalnega prizadevanja svojih učiteljev. Dolžnost mi pa veleva, da se pa tudi zahvalim vsem onim odličnim gospe in gospodom, ki jih tako pogosto srečavamo na javnih glasbenih prireditvah, da položijo svoj prebogati delež na oltar narodne prosvete.

Drugi večer: Stvarjenje.

Z navdušenjem je dirigiral veliki orkester v že omenjeni sestavi in mešan zbor Slov. pevskega društva »Maribor« g. stolni kapelnik Janez Ev. Gašparič. Ves oratorij je bil skrbno naštudiran. Glasovi, lepo ubrani, svetli in prekipevajoči z mladostnega veselja, so se v vzorni dinamiki razmahnili v prelestno sozvočje. V zanositem tempu je vodil g. stolni kapelnik svoje čete do vriskajoče, zmagovite višine: Gospodu čast in slava vekomaj! ter tako potrdil, da je navdušen dirigent in visoko izobražen glasbenik.

Posebni čar tega večera pa so ustvarili skladno vpeti glasovi solistov: sladki sopran gospe Lovšetove, našega neutrudljivega slavčka v veliki obliki, blaglasju in kar občudovani lahkoti in preprostosti, ter ljubki glas gđ. hčerke Majde, ves baržunasto mehki in topli bariton g. Neraliča z mogočnim, junaškim poudarkom in nežni, a prodorni tenor g. Živka. Redkokdaj so se mogli združiti solisti v tako vzorni skladnosti, ugodnem razpoloženju in zgoščeni enotnosti. Vsakozki pretehtano so se prepletali glasovi v čudoviti iznajdljivosti in sočni polnosti.

Znova je bil podarjen navdušenemu občinstvu dragocen zaklad klasične glasbe, ki nas je znova potrdila v prepričanju, da dobro ne more poginiti, ker niso v sebi vedno žive kali Večnega ter nas vodi iz težnosti temačnih obdobij do rajskih obrežij duhovne svobode in sproščenosti. Težka mōra usode naše časa lega na naše izmučene duše. Vendar nam je svetla umetnost Haydna, njena zmagovita vedrina in verna kre-

Naša trgovina in avstrijske uvozne omejitve

Položaj po novih odredbah prvega maja

S prvim majem je naša sosedna Avstrija posegla po energičnih ukrepih, da aktivira svojo trgovsko bilanco. Ponovno je omejila uvoz in ga za nekatere predmete sploh prepovedala. V posameznih nujno potrebnih primerih bodo morali uvozniki zaprositi za posebno dovoljenja. Nove odredbe se nanašajo tudi na mnoge fabrikate in polfabrikate poljedelskega izvora.

V naših trgovskih krogih je nastala zaradi tega velika bojazen, da bo po novi avstrijski zapori nevarno oškodovan tudi naš izvoz agrarnih pridelkov. Ta bojazen pa vsaj zaenkrat ni popolnoma utemeljena. Avstrija je prepovedala namreč samo uvoz poljedelskih pridelkov in takih pridelkov, ki jih ima sama z zadostni količini. Njene odredbe se nanašajo torej pretežno le na ono, kar je doslej uvažala iz Češkoslovaške in Madžarske, na mleko, maslo, sir, gnjati, salame,

sadje itd. Ni pa prepovedan uvoz žive goveje živine in prašičev, kar je za nas zelo važno. Pač pa je natanko določila, koliko živali sme priti čez mejo. Po določilih kontingenta se sme vsak teden uvoziti 2500 debelih prašičev in 100 do 150 glav goveda. Uvažanje zaklanega goveda in prašičev pa je dovoljeno le v neznatni količini in s posebnim dovoljenjem.

Gotovo je, da Avstrija ne more izhajati brez vsakega uvoza tujega goveda in prašičev, zato bo morala tudi v bodoče odpirati svoje meje zanje, morda prav kmalu še v večji meri kakor sedaj. To pa je vsaj zaenkrat za nas najvažnejše. Uvoz naših sliv, svežih in posušenih, bo dovoljen s posebnimi dovolili in pod kontrolo, težje pa bo z ostalim sadjem in grozdem ter še prav posebno z vinom. Tu ni nobenega upanja na skorajšnje zboljšanje.

Iz »Nanos«.

V soboto ob 8. uri članski sestanek s predavanjem. V nedeljo ob pol 10. uri jutraj širši članski sestanek s predavanjem tov. Božiča iz Ljubljane o pokretu primorske omladine v Jugoslaviji. Na tem sestanku bo podano tudi poročilo odbora o delovanju društva in se bo sklepalo o važnih zadevah društva. Udeležba članov obvezna, vabljeni vsi prijatelji društva.

Ljubljanski velesejem.

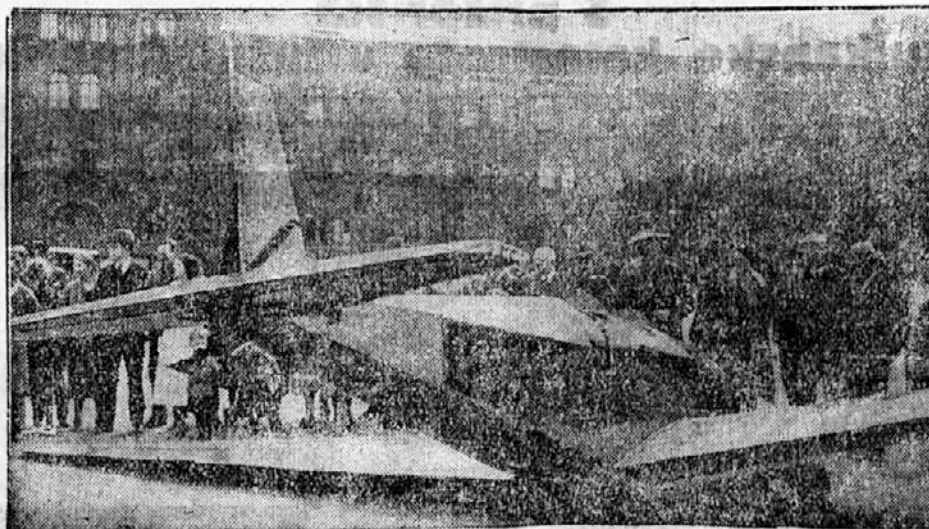
Legitimacije za polovično vožnjo v Ljubljano na XII. mednarodni velesejem, ki bo od 4. do 13. junija, je uprava Ljubljanskega velesejma že začela razpošiljati. Društva, organizacije, župni in občinski uradi itd., ki žele te legitimacije proti 10% proviziji prevzeti v razprodajo, naj se takoj obrnejo na urad velesejma v Ljubljani.

Sokolstvo

Sokol I.

Dramski odsek uprizori jutri v soboto 7. t. m. ob 20. uri v telovadnici inž. podof. šofe kralja Petra I. (kadetnica) izborna veseligr »Dve nevesti«. Predstava je zadnja v sezoni. — Po predstavi bo družabni večer!

Letalo, ki je ponesrečilo sredi Berlina

Iz svetovne vojne in tudi kot zmagovalec na zadnjem krožnem letu po Evropi znani nemški letalec Osterkamp je na nekem letu nad Berlinom imel defekt na motorju in se je moral spustiti na zemljo. Prilotel je na dvorišče neke vojašnice. Letalo se je precej poškodovalo, pilot pa je odnesel zdravo kožo.

Mož ki je ukradel 44 kil denarja

Pustolovščine železniškega skladiščnika.

Pariški listi poročajo o senzacionalni tatvini denarja, ki jo te dni obravnava porotno sodišče v mestu Bouche du Rhone. Je v resnici edinstven primer, da se je preprostem skladiščniku posrečilo ukrasti 44 kil zlatnikov in srebrnikov skupni vrednosti poldrugega milijona frankov. Sicer so tatui in oba njegova pajdaša dobili v roke, toda o ukradenem denarju ni nobenega sledu. Zdi se, da se je tej triperesni tatvinski detelji posrečilo spraviti denar na varno. In ji tudi nič ni na tem, da bo obsojena, češ, po prestani kazni bomo pa lepo živeli ko ptički pod nebom...

Glavni oboževalec je 30-letni skladiščnik Lazare Scornet. Čudno naključje je naneslo, da je ta mož nekega dne za nekoliko minut bil sam v podzemski zakladnici velikega tovarnega kolodvora Saint Charles v Marseille. Kako je prišlo do tega? To med zasliševanjem on sam pripoveduje tako-le:

Dne 30. maja 1930 sem prišel k svojemu šefu po ključke k tresoru češ da mo-

ram od tam prinesiti neki register in ga izročiti uradniku poštnega voza ekspresnega vlaka, ki je imel oditi nekaj minut pozneje. Obenem sem zaprosil šefa, da me spremi v zakladnico, kakor je predpisano. Šef, gospod Vigé, je vzel klobuk, vtaknil ključke v žep in šel z menoj.

Tedaj se je zgodilo nekaj nepričakovane: šef mi je bil pravkar izročil ključke, ko je prihitel neki uradnik iz glavne poslopnja poklicat šefa, naj takoj pride k telefonu, ker ga kliče Pariz. Šef je tekel nazaj v pisarno in jaz sem bil par sekund pozneje sam v zakladnici.

Odprl sem omaro, da vzamem ven potrebne spise, tedaj je padel moj pogled na številne železne kasete, ki so ležale v omari. Vedel sem, da je v teh kasetah ogromno bogastvo. Ne vem, kako je prišlo, a nisem se mogel ubraniti izkušnje: — pograbil sem vrečo, ležečo v kotu in brž spravil vanjo tri kasete. Kasete so tehtale 44 kil. V njih je bilo, kakor sem pozneje mogel ugotoviti, denarja za 1.515.000 frankov.

Vsa zadeva je trajala samo par minut... Že sem bil zunaj na ulici, pomignil sem avtotaksiju — spotoma sem bil vrzel proč službeno čepico, ki bi me u-
tegnila izdati — in sem odpeljal v

Sport

SK Rapid:Parkklub (Gradec) 5:0 (1:0).

Na igrišču SK Rapida se je včeraj odigrala mednarodna tekma med graškim Parkklubom in SK Rapidom. Tekma je končala z zasluženim zmago domačinov. Gostje niso pokazali nikakih posebnosti. V polju, kakor tudi pred golom so izpod vsake kritike. Očividno igrajo še zastarel sistem, ki je neploden. Še najboljši je bil vratar, ki ne nosi krivde na golih. Izredno slaba sta oba branilca in stranska kričca, tako da ni nič čudnega, če zavzemajo v lokalnem prvenstvenem tekmovanju 7. (zadnje) mesto!

Moštvo Rapida, ki je nastopilo kompletno in o katerem doslej nismo imeli pregleda, v splošnem ni napravilo najboljšega vtisa. Težišče moštva je vse-kakor v zadnjih delih enajstovnice, dočim je kazala napadalna vrsta preveč vrzeli in pomanjkljivosti.

Igra sama niti ni bila na višini drugega razreda in razen par napetih situacij ni nudila mnogo nogometa.

Sodil je g. Jančič. —en.

ISSK Maribor povabljen v Gradec.

Graški »Sportklub« je povabil za Binkosti našega prvaka v Gradec. Maribor se je odzval vabilu in bo odigral dve tekmi. V Crikvenici pa poide rezerva ISSK Maribora, ki bo nastopila proti SK Jadranu.

Gozdni tek.

SK Svoboda je včeraj priredila gozdni tek za klubovo prvenstvo. Na startu se je javilo 14 tekačev, nekaj tudi članov drugih klubov, ki so teknovali izven konkurence. Izmed teh je dosegel na 3200 m dolgi progi najboljši čas dneva g. Mušič Ljuba, član ISSK Maribora. Težavno progo je pretekel v 17 min. 17 sek. Ostali so se vrstili: Strnad Srečko 17:23, Beigott Alojz 17:30, Kočič F. 21 min., vsi trije člani SK Svobode.

Prav posebno moramo pozdraviti uspeh Mušiča, ki je pričel šele trenirati in nam prav mnogo obeta.

Jesenska umetnostna razstava.

V okviru jesenskih razstavnih prireditev priredi uprava velesejma umetnostno razstavo »Žena v slovenski umetnosti«. V pošteved pride zlasti ženski pokret. Razstave se lahko udeležijo vsi slovenski likovni umetniki. Sprejmejo se prodane in neprodane umetnine. Prevozne stroške plača razstavljalac, vendar je odvoz po železnici brezplačen. Razstava bo od 3. do 12. septembra. Zadnji prijavi rok je 30. junij. Udeležba je brezplačna do števila 10 umetnin. S prijavo naj se po možnosti pošljejo fotografije umetnin, namenjene za razstavo v delno uporabo za reprodukcije. Predvidene so tri denarne I. nagrade in sicer: a) za najboljšo slikarsko delo, b) za najoriginalnejši ženski portret, c) za obiskovalce najboljši portret (vsak obiskovalec dobi listek, s katerim voli najboljšo delo). Poleg tega se bodo nekatera odlična dela diplomirala in nagradila po možnosti tudi denarno. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Malmusque. Od tam sem se podal peš v gozd, kjer sem ostal dva cela dneva. V tem času nisem skoro nič jedel. Vedel sem, da me iščejo, in sem se hotel skriti.

Tretji dan sem krenil v Joliet, tam sem ostal tri dni, da se mi je posrečilo za 5000 frankov kupiti dva ponarejena potna lista. S pomočjo teh potnih listov sem se popeljal na Španjolsko. V Barceloni sem slučajno naletel na prijatelja Pavla Dumasa, ki mi je predstavil mlado damo, ki je imela priimek »lepa Conchita«. Z njo sem se bliže seznanil in sem ji kmalu potem izročil kasete, v katerih je bilo še 1.400.000 frankov. Tri dni pozneje so me aretirali.

Sodišče je seveda povsem drugega mnenja kakor pa glasi ta izpoved obtoženca Scorneta. Kakor so dognale poizvedbe, ni on nikoli izročil denarja tisti lepi Španjolki, ampak ga je s pomočjo prijatelja Pavla Dumasa, ki sedi z njim na zatožni klopi, brezdvomno spravil nekam na varno. Vsekakor sta se oba zločince dobro dogovorila, kako se bosta zagovarjala, ker se izpovedbe Pavla Dumasa o Scornetovih pustolovščinah na Španskem povsem vjemajo z izpovedbami Lazaria Scorneta.

Curren Bell:

95

Lowoodska sirota

»Dajte mi vode, Marija,« je dejal. Pristopila sem; Pilot, še vedno razčiljen, mi je sledil.

»Kaj pa je?« je vprašal.

»Lezi, Pilot!« sem spet velela. Zaustavil je vodo sredi poti k ustnam in prisluhnil. Nato je pil in postavil kozarec na podnos.

»To ste Vi, Marija, kajne?«

»Marija je v kuhinji,« sem odgovorila. Iztegnil je roko z naglo kretnjo, a ker ni videl, kje sem stala, me ni dosegel.

»Kdo je to? Kdo je to?« je vprašal in skušal predreti temo s slepimi očmi. »Odgovorite mi, izpregovorite še enkrat!« je ukazal glasno in oblastno.

»Ali hočete še malo vode, sir? Razlila sem pol čaše,« sem dejala.

»Kdo je to? Kaj je to? Kdo govori?«

»Pilot me pozna, tudi Ivan in Marija vesta, da sem tu. Prišla sem šele drevi,« sem odgovorila.

»Mogočni Bog! Kakšno razočaranje se me loteva? Kakšna sladka blaznost me je prevzela?«

»Nikakšno razočaranje — nobena blaznost; Vaša duša, gospod, je premočna za privede, Vaše zdravje prejako za blesnost.«

»Kje je oseba, ki govori? Ali je to le glas? Oh! Ne morem videti, a čutiti moram, če ne, mi počí srce in možgani mi zavro. Karkoli — kdorkoli ste — postojte, da Vas otipljem, ali pa ne morem več živeti!«

Tipal je po zraku; zadržala sem mu potujočo roko in jo ujela v obe svoji.

»To so njeni prsti!« je kričal, »njeni mali, slabi prstki! Če je temu tako, potem je mora biti še več!«

Mišičnata roka se je izvila mojemu varstvu; prijel me je za laket, za rame, tilnik, pas, objel me je in privil k sebi.

»Ali je to Jana? Kdo je to? To je nje stas, nje višina,« —

»In to je nje glas,« sem dodala. »Vsa je tu, njeno srce tudi. Bog z Vami, gospod! Srečna sem, da sem spet v Vaši bližini.«

»Jana Eyre! — Jana Eyre! — več ni spravil iz sebe.«

»Dragi gospodar,« sem odgovorila, »Jana sem. Našla sem Vas, vrnila se k Vam.«

»Res? Živa? Moja živa Jana?«

»Saj se me dotikate, sir, saj me držite, in še kako tesno. Nisem ne hladna kot truplo, niti prazna kot zrak. Kaj?«

»Moja živa, draga Jana! To so njeni udje, to je njeno lice; ni mogoče, da bi bil po vsej svoji bedi nenadoma tako blažen! To je sen, to so sanje, kakšne sem imel ponoči, ko sem jo objemal kot zdajle; ko sem jo poljubljal — takole, in čutil, da me ljubi, in upal, da me ne bo zapustila.«

»Česar tudi nikoli ne storim, gospod!«

»Nikoli več, pravi prikazen? A vselej sem se prebudil in vse je bilo le pusta prevara. Bil sem neutešljiv in zapuščen — moje življenje mračno, samotno, brez nadno — moja duša žejna in brez utehe — moje srce gladno brez hrane. Mili, nežni sen, ki se zdaj privijaš k mojim prsim, izgineš tudi ti, kot so tvoji bratci pobegnili pred tabo! Toda poljubi me, preden odečeš — objami me, Jana!«

»Tako, sir — in tako!«

Prižela sem ustne k nekdam svetlim in zdaj motnim očem, pogladila sem mu lase s čela in poljubila tudi to. Zdelo se mi je, da se mu je duša mahoma prebudila; bil je že uverjen, da je vse to resnica, da ne sanja.

»To si ti — to je Jana! Torej si se vrnila k meni?«

»Sem.«

»In ne ležiš mrtva v kakem jarku, v kaki reki? In nisi žalosten zavržek med tujci?«

»Ne gospod; zdaj sem neodvisna žena!«

»Neodvisna! Kaj praviš, Jana?«

»Stric na Madeiri mi je umrl in mi je zapustil pet tisoč funtov.«

»Oh, to je praktično — to je stvarno!« je vzkliknil.

»Nikoli bi se mi kaj takega ne sanjalo. Sicer pa slišim nje glas, tako različen od drugih zvokov, tako vzbujajoč in dražeč kot nežen. Kako to prija pustemu srcu, kako to oživlja! — Janica, kaj, neodvisna žena si? Bogata dedinja?«

»Precej bogata, gospod. Če nečete, da živim pri Vas, si lahko tik Vaših vrat postavim lastno hišo, potem utegneta k meni in sedeta v sprejemnici, če Vam bo za družino.«

»A če ste bogati, Jana, imate zdaj gotovo svoje, ki bodo pazili na Vas in ne bodo dovolili, da se žrtvujete za slepega reveža, kot sem jaz?«

»Povedala sem Vam, da sem neodvisna, gospod, in tudi bogata; svoja gospodinja sem.«

»In ostanete pri meni?«

»Gotovo — če se ne boste branili. Vaša sosedica bom, Vaša strežnica, Vaša gospodinja. Zdi se mi, da

ste zapuščeni. Vaša družica bom; čitala Vam bom, se izprehajala z Vami, Vam stregla, oči in roko Vam zamenim. Nehajte vendar in ne glejte tako žalostno, dragi moj gospodar! Ne bodete obupavali, dokler bom jaz živa!«

Ni odgovoril, zdel se mi je resen, zamišljen. Vzdihi ni je, odprl ustne, kakor bi hotel kaj reči, a jih zopet zaprl. Malo sem bila v zadregi. Nemara sem prehitro podrla meje dostojnosti in kot St. John je videl v moji nepremišljenosti le nespodobnost. V resnici sem mu vse to predložila v prepričanju, da me je želel za ženo in da me bo snubil. Pričakovala sem, da me bo takol zahteval kot svojo last. Ker pa ni prav nič namignil o tem, ker se mi je zdel vse bolj pobit, sem hipoma pomislila, da se nemara motim in da sem se nespametno osmešila; zato sem se mu začela rahlo izvijati iz objema — a privil me je hitro še tesneje.

»Ne, ne, Jana, ne smeš oditi. Ne — doteknil sem se te, čul sem te, čul sem ugodje tvoje prisotnosti, sladkost tvoje utehe; ne morem se odreči teh radosti. Malo mi je ostalo na svetu, imeti te moram. Svet naj se smeje, naj me ima za bedaka, za sebičneža, kaj za to? Prav duša mi hrepeni po tebi, utehe hoče, ali pa se bo smitno maščevala svojemu telesu.«

»Dobro, gospod, ostanem pri Vas, obljubila sem Vam to.«

»Da, a ti umevaš to bivanje pri meni v enem, jaz v drugem smislu. Ostati hočeš pri meni kot majhna bolničarka, ki bi mi stregla in me zabavala; to bi ti zadostovalo, ker imaš vdano srce in plemenito dušo in se hočeš žrtvovati za tiste, ki se ti smilijo. Ali tako misliš? Daj, povej!«

»Tako bom mislila, sir, kakor bo Vam po godu. Tudi kot strežnica ostanem pri Vas, če menite, da bo tako bolje.«

»Toda večno ne moreš ostati moja strežnica, Janica; mlada si še, nekega dne se boš možila?«

»Meni ni do možitve.«

»Da sem še to, kar sem bil, bi si prizadeval, da bi ti še bilo do nje. Toda — panj brez vida —!«

Spet se je pogreznil v otožnost. Jaz pa sem bila boljše volje. Zadnje besede so mi odkrile njegove temenkovi.

»Čas bi bil, da se kdo potruji in Vas zopet malo spreobrne v človeka,« sem dejala, razdelivši mu goste in dolgo nepristrizene kodre. »ker opažam, da ste se prelevili v leva, ka-li? Podobni ste Nebukadnezru v taborišču. Vaši lasje me spominjajo orlovskega perja; ali so Vam tudi narasli nohti kot kremplji, še nisem utegnila pogledati.«

S prizorišča vulkanske katastrofe v južni Ameriki

Andi letijo v zrak! Trije ognjeniki, ki so dolgo počivali, najprej Tinguiririca, potem Quizapo in Domuyo in nato še »Obglavljeni« Descapazado, večkrat delujoč vulkan, bruhajo vsake pol minute svoje ognjene stebre gor v stratosfero, in potem zazije tudi vulkanska razpoka globoko doli na jugu v Patagoniji kakor tudi gori na severni meji Argentine. Zopet enkrat so mogočne sile v notranjosti zemlje spomnile človeka, da ne zapoveduje on sam na zemlji, in so posegle usodno v gospodarstvo teh dežel.

Argentina je največji živinorejec sveta, krma za te ogromne črede pa leži zdaj pokopana pod debelo pepelno odejo. Pepel leži na kilometre daleč skoro meter visoko, in še v daljnem Buenos Airesu pokriva ulice, da, celo na južno Brazilijo, Paraguay in na oddaljeni otok Robinsonov v oceanu je padal pepelni dež.

Padlo je najmanj sto kubičnih kilometrov pepela, in je ta izbruh največji vseh časov, večji od onega iz vulkana Krakatau l. 1883 in tudi večji kakor doslej znani največji pepelni dež ognjenika Santa Maria v Guatemali, ki je jeseni l. 1902 nasul petdeset kubičnih kilometrov pepela na 280.000 kvadratnih metrov najplodnejše zemlje, kjer se razprostirajo same plantaže kave. Strašni izbruh Kra-

katau je dal samo šest centimetrov pepela v Bataviji na 160 km daljave, topot pa je ta množina padala še na šestkrat večjo daljavo.

Eksplodije gor, ki so dolgo počivale, so vedno najnevarnejše in izmetavajo neskončne množine pepela. Vendar ima, kakor vsaka stvar, tudi ta pepel svojo dobro stran: ta pepel je dobro gnojilo. In gotovo so zdaj obširne stepe (pampas) tam v Argentini za dolgo pognojene in bodo v bodoče še boljša pašja za milijone goved.

Izbruhi lave, ki drugje tako pustošijo pokrajino, pa so pri južno-ameriških ognjenikih navadno le slabji in napravilo v gorovju malo škode. Nevarnejši pa je drug pojav, ki je značilen za ognjenike v Andih: strašni hudourniki blata. To blato prihaja najprej od kopnečega snega, ki napolnjuje žrela vulkanov, visokih štiri do pettisoč metrov nad morjem, potem pa tudi od ogromnih množin vode, ki je vulkani sami bruhajo.

Strašna je bila ta vulkanska katastrofa, ki je pričela 10. aprila in trajala sedem dni, vendar je škode razmeroma le malo napravila, ker je bila žetev v teh krajih, ki imajo zdaj jesen, večinoma že pospravljena. Močno pa so trpeli vinogradi okoli mesta Mendoze.

Predno greš na potovanje ne pozabi kupiti si

Krasno izbiro po najnižjih cenah ima

KNJIGARNA IN PAPIRNICA
TISKOVNE ZADRUGE
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

nalivno pero!

Trajni kodri Din 100.—

za otroke (birmanke) Din 60.—, za trajnost istih jamčim. Marica Požar, gledališka frizerka, Vetrinjska ulica 11. 1475

Kupim dobro ohranjeno otroško kolo.

Naslov pustiti v upravi »Večernika«. 1472

santopalki so sprejemajo

Snažno sobo in kuhinjo za takoj išče 3članska mirna družina brez otrok. Ponudbe pod »Zmerna cena« na upravo Večernika. 1475

Sotna

najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510

Sobo in črkoslikanje, vedno najnovejši vzorci na razpolago, izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 3

Madrace, nove in stare, prevzamem poceni v predelavo. Tapetnik Anton Arzenšek, Grajska ulica 2. 1421